

Akershus SVs fylkestingsprogram 2023 - 2027

2 Hva er et fylkesprogram?

3 Et fylkestingsprogram er en sammenfatning av de viktigste tingene vi ønsker å få gjort i
4 fylkestinget i den kommende valgperioden. Fylkestingsprogrammet viser derfor våre føringer
5 og prioriteringer for den neste fireårsperioden og er vårt viktigste dokument for demokratisk
6 styring og medvirkning. Fylkestinget har gjennom fylkeskommunen har ansvaret for blant
7 annet videregående opplæring, kollektivtransport, fylkesveier, tannhelse, regional utvikling
8 og kultur- og idrettsstipender.

9
10 Fylkestingsprogrammet er det vi går til valg på. Dette er mandatet til våre folkevalgte og det
11 de skal styre etter. Det er i dette fylkestingsprogrammet Akershus SV skal bli enige om
12 hvordan vi skal styre fylket i en grønnere og mer rettferdig retning om vi får tillit til det av
13 velgerne.

15 Innhold:

Et fylke som kutter utslipp	3
En skole for alle	3
<i>En motiverende</i>	3
<i>Lærer med til til å være lærer</i>	4
<i>Inntaksordning</i>	4
Grønn samferdsel	4
<i>Buss, båt og bane</i>	4
<i>Trygg vei til skolen</i>	5
<i>Sykkelveier der du jobber, bor og går på skole</i>	6
<i>Gode veier å kjøre på</i>	6
Anstendig arbeidsliv i Akershus	6
<i>Inn i egen drift – ikke ut på anbud</i>	6
<i>Tillitsreform</i>	7
<i>Heltid som regel – deltid som unntak</i>	7
<i>En seriøs byggebransje som kutter utslipp</i>	7
Et feministisk Akershus	8
Bekjempe rasisme	8
Et skeivt Akershus	9
Bygg ned funksjonshemmende barrierer	9
Ta vare på fjorden, skogen og fjellene	10
<i>Levende elever, fjorder og innsjøer</i>	10
<i>Naturvern og skogvern</i>	10
Grønn utvikling	11
<i>Grønn vekst</i>	11
<i>Flere og grønne arbeidsplasser</i>	11
Kultur og idrett	11
Tannhelse	12
Akershus som folkestyre	13
Solidariske innkjøp	13

16

17 Et fylke som kutter utslipp

18 Vår tid krever kraftfull handling. Sjelden har så mye stått på spill. Det er nå vi må løse
19 global oppvarming. I Akershus må vi kutte 80% av utslippene innen 2030 for å nå
20 klimamålene. Samtidig vil vi med dagens takt kun ha kuttet 15% av utslippene i 2030. Da
21 trengs det et taktskifte.

22
23 SV vil bruke fylkeskommunen til å gjøre egne klimakutt, påvirke staten til å gjøre nødvendig
24 kutt i Akershus, og gi kommunene verktøyene de trenger for å kutte sine utslipp. Det er
25 ingen sektorer som vil være skjermet fra kutt frem til 2030.

26
27 Nesten halvparten av utslippene i Akershus kommer fra veitrafikken, og nær alle utslipp
28 herfra må kuttes innen 2030. Skal vi klare det er vi helt avhengig at flere reiser skjer med
29 buss, tog og bane i årene som kommer. Klimakrisen krever dermed en rekordsatsing på
30 kollektivtrafikken. Samtidig må en økt andel av tungtransporten bli skinnegående eller være
31 utslippsfri.

32
33 SV vil:

- 34 ● Kutte alle utslipp i kollektivtrafikken ved å gå over til el eller biogass innen 2028
- 35 ● Kutte alle utslipp på Akershus sine byggeplasser innen 2026
- 36 ● At all skipstrafikk i Oslofjorden skal være utslippsfri innen 2030
- 37 ● Gjøre kollektivtilbudet bedre og billigere, og gjøre det dyrere å ta bilen på strekninger
38 med godt kollektivtilbud
- 39 ● Gi midler til utvikling av fossilfri tungtransport
- 40 ● At all vekst i persontransport skal skje gjennom kollektivtransport, sykkel og gange,
41 og ha 20% færre biler på veiene i områdene nærmest Oslo
- 42 ● At alle fylkeskommunale bygg skal bygges med strenge klimakrav

43

44 En skole for alle

45 En motiverende skole

46 Akershuskolen skal være en skole hvor elevene lykkes, uansett bakgrunn og hvem man er.
47 I dag er det ikke alltid slik. Flere av våre elever sliter med fravær og frafall. Fraværet skyldes
48 også ofte at elevene ikke opplever undervisningen som meningsfull og engasjerende nok.

49
50 SV vil skape en motiverende skole for alle elevene. Da må skolen bygge på et spekter av
51 linjer og interesser som engasjerer elevene og som gir glede. Vi vil tilby og utvikle
52 yrkesfagslinjene og samtidig få mer fleksible og kreative læringsformer inn i teorifagene.

53
54 SV vil:

- 55 ● Ha en forsøksordning hvor mappevurdering erstatter eksamen
- 56 ● Opprette linjer hvor yrkesfag og idrett kan kombineres
- 57 ● Øke antall plasser på musikk, dans og drama
- 58 ● Oppgradere utstyrsparken på yrkesfag
- 59 ● Erstatte tentamener med fagdager som skal være læringsfremmende og en arena
60 hvor elevene kan samarbeide og få hjelp i faget
- 61 ● Ha slutt på praksisen der ulike yrkesfagslinjer slås sammen i fellesfagstimer. Både
62 programfag og fellesfag må ha en relevant, yrkesrettet innfallsvinkel
- 63 ● Sørge for sterke elevdemokratier, slik at undervisningsopplegg bygger på
64 elevstemmens mening om undervisningsform og vurderingsform
- 65 ● Ha leksehjelp på alle skoler med faglærere til stedet, og lekser som ikke er levert skal
66 ikke lenger kunne være anmerkningsgrunnlag
- 67 ● Innføre en lærlingplassgaranti

- 68 • Ha en forsøksordning hvor fraværgrensa fjernes fra videregående skolene i
- 69 Akershus
- 70 • Akershus skal tilby Ung Invest sin modell fra Buskerud, hvor elevene kan søke om og
- 71 ta deler av videregående skole i regi av Ung Invest

72

73 Lærere med tid til å være lærer

74 Færre og færre ønsker å utdanne seg til lærere. Samtidig er det 40 000 lærere som velger å
 75 ikke jobbe i skolen. Lærerne bruker i dag for mye tid på rapportering og byråkrati, og på
 76 arbeidsoppgaver som burde vært gjort av et større lag rundt elevene. Spesielt på skoler der
 77 elevene har få grunnskolepoeng er tiden særlig knapp for lærerne. SVs mål er at våre skoler
 78 i Akershus skal være den beste arbeidsplassen for en lærer, og gjennom det skape den
 79 beste skolen for elevene. Da må lærerne oppleve tillit til å utøve yrket sitt.

80

81 SV vil:

- 82 • Kutte i mengden rapportering og gi læreren større rom til å ha færre prøver
- 83 • Innføre en rettferdig finansiering av skolen som spesielt styrke skoler der elevene har
- 84 færre grunneskolepoeng og det er stor risiko for frafall
- 85 • Styrke fagmiljøet rundt elevene. Dette betyr blant annet flere sosialarbeidere og
- 86 bibliotekarer
- 87 • Ha minimum en helsesykepleier og miljøarbeider på hver skole i full stilling
- 88 • Sikre at elever som faller ut av videregående opplæring får god veiledning og
- 89 oppfølging fra oppfølgingstjenesten i samarbeid med NAV
- 90 • Sette i gang forsøk med NAV-veiledere ved utvalgte videregående skoler
- 91 • Øke lærertettheten og sikre pedagogiske forsvarlige klassestørrelser
- 92 • Øke lærerlønningene ved at fylkeskommunen skal være tydelig overfor KS om at
- 93 dette må prioriteres i lønnsoppgjørene
- 94 • Utforme en digitaliseringsstrategi for skolene i Akershus. Strategien må ivareta
- 95 personvern og elevenes rettigheter som er forankret bla. i Opplæringsloven. Det er
- 96 ikke et mål at skolene skal være heldigitale.

97

98

99 Inntaksordning

100 Dagens nærskelegaranti gir elever trygghet til at de kommer inn på en skole i sitt nærmiljø
 101 og gir elevene ellers den samme mulighet til å søke seg dit de vil. Aldri før har så mange
 102 elever kommet inn på sitt 1. valg på videregående skole, og færre klager over opptaket. I
 103 tillegg ser vi at forskjellen mellom skolene har blitt mindre. Det viser at SVs gjennomslag for
 104 ny inntaksordning med nærskelegaranti virker, og var helt nødvendig.

105

106 Vi har nå tatt viktig steg i rett retning. Det er likevel viktig at vi ser på muligheten for å gjøre
 107 inntaksordningen enda bedre. Målet må være å skape en modell som gjør at enda flere får
 108 skolen de ønsker seg, skaper mangfold blant elevene på alle skoler på og som motvirker
 109 karakterpresset på ungdomsskolen.

110

111 SV vil:

- 112 • Beholde dagens inntaksordning til videregående skole
- 113 • Sette ned et fylkeskommunalt utvalg bestående av lærer, forskere og elever som skal
- 114 se på alternativer til dagens inntaksordning

115

116 Grønn samferdsel

117 Buss, båt og bane for alle

118 Gode kollektivløsninger binder Akershus sammen. Mange er avhengige av gode muligheter
 119 til å reise med kollektivt hver eneste dag – på vei til og fra jobben, skolen, butikken og byen.
 120 Samtidig blir vi stadig flere mennesker i Akershus, og utslippene skal ned. I framtidens

121 nullutslippssamfunn er vi helt avhengige av at flere reiser med kollektivt. Da må
 122 kollektivtransporten bli enklere å bruke, mer tilgjengelig, og billigere for folk flest. Derfor vil
 123 SV bruke Oslopakke 3 til å skape en historisk satsing på kollektivtransporten.

124
 125 Kollektivtransporten styres av fylket. Men i alt for stor grad opplever reisende, bussjåfører og
 126 folkevalgte at muligheten til å påvirke hvor og når bussen skal gå er alt for liten. Det er på
 127 tide at rutetilbudet kan påvirkes av folk og at arbeidsvilkårene for bussjåførene styrkes.
 128 Derfor vil SV demokratisere Ruter og sørge for aktiv styring.

129
 130 SV vil:

- 131 ● Senke prisen på månedskort med 25 %
- 132 ● Videreføre en fleksibel Ruterbillett, slik som Reis
- 133 ● Doble antall avganger på 381-bussen til Skjetten i helgene, opprette 8-tallsbussrute
 134 på Ås/Vestby/Vinterbro og 430-bussen mellom Jessheim og Eidsvoll skal gå i 10-
 135 minuttersruter
- 136 ● Ha hyppigere avganger spesielt rundt studiesteder, sentrumsområder og større
 137 arbeidsplasser
- 138 ● Ha hyppigere avganger på matebusser til sentrale togstasjoner
- 139 ● Ferdigstille Fornebu-banen og arbeide for t-baneforlengelsen Ahus/Lillestrøm/Kjeller
- 140 ● Ha folkemøter om rutetilbudet og sikre at folk har reelle muligheter til å påvirke
 141 rutetilbudet
- 142 ● Utrede hvordan Ruter kan tas inn i fylkets egenregi
- 143 ● Innføre studentrabatt på alle billettyper
- 144 ● Tegne opp sonesystem på nytt for å gjøre det mindre rigid og hindre mange av
 145 dagens uheldige utslag, og sørge for at hele kommuner ikke er delt i ulike takstsoner.
- 146 ● Øke antall plasser på innfartsparkeringene ved togstasjonene utenom bykjernene.

147

148 Trygg vei til skolen

149 Alle barn fortjener trygge veier til skolen og fritidsaktiviteter. Noen steder har barn verken
 150 skolebuss eller trygge gang- og sykkelveier. Barns rett til å bevege seg trygt på skoleveien
 151 og til fritidsaktivitet må være en prioritet for fylket. Det må bygges flere gangstier, trygge
 152 fortau og settes inn autovern mellom myke og harde trafikanter. Samtidig må fartsgrensen
 153 settes ned flere plasser, det må gis rom for at skolene kan sette inn trafikkvakter og «Trygg
 154 trafikk» skolesekkene til de minste må på plass.

155

156 SV vil:

- 157 ● Prioritere bygging av trygge skoleveier og trygg vei til fritidsaktiviteter gjennom blant
 158 annet sykkel- og gangstier, opphøyde fortau og autovern
- 159 ● Søke om lave farstgrensener på utrygge veier som krysser elever sine fortau
- 160 ● Ha god dekning med skolebusser for barn og unge i Akershus
- 161 ● Gi barneskolene mulighet til å organisere trafikkvakter
- 162 ● Innføre Trygg trafikk sine skolesekker for å gjøre de minste elevene mer synlige og
 163 hindre kjøpepress blant de minste

164

165

166 Sykkelveier der du jobber, bor og går på skole

167 Sykling i Akershus skal være tilgjengelig, trygt og et naturlig valg. Sykkel og gange gir både
168 miljøgevinst og store folkehelsegevinster. Vi vil sette de mykeste trafikantene først. Det betyr
169 at parkeringsplasser må fjernes til fordel for gode sykkelveier og kryss og rundkjøringer må
170 gjøres tryggere for syklister. SV vil sette sykkelen foran bilen og sikre at enda flere tar
171 sykkelen fatt.

172
173 Sykkelen skal både være et godt alternativ til togstasjonen, men også hele veien til jobb.
174 Skal sykkelen bli et enda bedre alternativ for jobbpendlere må det flere steder bygges et mer
175 sammenhengende og større sykkelveinett. Skal vi klare å vri transporten over fra bilen, må vi
176 gjøre det enklere å sykle.

177
178 SV vil:

- 179 ● At fylket skal lage en plan for et helhetlig sykkelnett i hele fylket, og samarbeide med
- 180 kommune og statens vegvesen for å få bygge det ut
- 181 ● Bygge sammenhengende ekspressykkelveier mellom Oslo og sentrumsområder i
- 182 Akershus, slik at sykkelen blir et godt alternativ til bilen
- 183 ● Ha sikker sykkelparkering på arbeidsplasser, handlesteder, studiesteder og
- 184 kollektivknutepunkter
- 185 ● Det skal være enkelt å kombinere sykkel og kollektivtransport hele året.
- 186 Sykkelverksted med sykkelvaskeri ved togstasjoner og knutepunkter skal gjøre det
- 187 enklere å kombinere sykkel og kollektivtransport
- 188 ● Sørge for attraktivt og trygt sykkelveinett ved å ha jevnlig brøyting og strøing av
- 189 prioriterte sykkelveier.

191 Trygge veier

192 Vi trenger flere trygge veier. Fylket må prioritere sikring av eksisterende veier og
193 veiprosjekter som bedrer nærmiljøene, med fokus på reparasjon av bilismens herjinger. SV
194 støtter et styrket nullvekstmål i personbiltrafikken, og vil først og fremst øke kapasiteten på
195 kollektivtransporten. Mer kollektivt betyr mindre slitasje på veien, og mindre behov for
196 vedlikehold.

197
198 SV vil:

- 199 ● Prioritere opprustning av eksisterende fylkesveier foran utbygging av nye,
- 200 kapasitetsøkende veier
- 201 ● Prioritere vedlikehold av fylkesveier som legger til rette for kollektivtransport og sykkel
- 202 ● Fylkeskommunen skal hindre kapasitetsøkende og naturødeleggende veiutbygginger ved å
- 203 bruke innsigelsesmuligheten

205 Anstendig arbeidsliv i Akershus

206 Inn i egen drift – ikke ut på anbud

207 Et trygt arbeidsliv med en stabil lønn, og trygg pensjonsordning er noe alle arbeidere skal
208 kunne forvente. Når arbeidsplassen må ut på anbud med jevne mellomrom, og det er
209 laveste pris som vinner, er det nettopp de ansattes vilkår som det spares penger på. Dagens
210 ordning med eksterne firmaer og privat konkurranse om offentlige arbeidsoppgaver, tar vekk
211 tryggheten til de ansatte. Samtidig gjør vi oss avhengig av innleid kompetanse, i stedet for å
212 bygge kompetansen internt i egen drift. SV vil at de som arbeider for fylkeskommunen også
213 skal være ansatt i fylkeskommunen.

214
215 SV vil:

- 216 ● At renholdere og vaktmestere på skolene våre og i fylkeskommunale bygg skal være
- 217 ansatt i fylkeskommunen.
- 218 ● Utrede hvordan driften av kollektivtransporten kan tas inn i egen regi.

- 219
- 220
- 221
- 222
- 223
- Så lenge kollektivtransporten anbudsutsettes må gode arbeidsvilkår for bussjåfører være en sentral del av anbudet.
 - Sørge for at mest mulig av fylkeskommune sine oppgaver gjøres av egne ansatte og ikke av innleide konsulenter

224 Tillitsreform

225 Grunnmuren i norsk arbeidsliv er små forskjeller, sterk tillit og et tett samarbeid mellom

226 partene i arbeidslivet. SV vil ha en sterk offentlig sektor som leverer tjenester av høy kvalitet.

227 Våre ansatte er vår fremste ressurs, og vi må derfor ha tillit til at de vil utføre arbeidet i tråd

228 med egen kompetanse og faglighet. Ansatte må ha faglig handlingsrom til å ta selvstendige

229 beslutninger i arbeidshverdagen.

230

231 Med en høy grad av måling, rapportering og styring viser forskning at arbeidstakere har

232 høyere utskiftning, dårligere helse og dårligere effektivitet. Arbeidstakere som opplever høy

233 grad av tillit i arbeidslivet føler seg tryggere, yter bedre og trives bedre på jobben. SV mener

234 at ideen om at offentlig sektor styres best av markedsmekanismer må bekjempes, og at tillit

235 skal prege fylkeskommunen som arbeidsplass.

236

237 SV vil:

- 238
- 239
- 240
- 241
- 242
- Ha tillitsbasert ledelse på alle nivåer i fylkeskommunen
 - Ha mindre rapportering og mer fokus på tjenesteyting
 - Akershus skal utforme en solidarisk lønnspolitikk med små forskjeller. Da må direktørlønningene ned og de laveste lønningene opp.

243

Flere skolespesifikke tiltak står under kapittelet «Lærer skal være lærer»

244

245 Heltid som regel – deltid som unntak

246 Hele og faste stillinger skaper ro i arbeidet og trygghet i privatøkonomien. Med en

247 deltidsstilling klarer man ikke å forsørge seg selv eller familien sin, og man er i mye større

248 grad avhengig av arbeidsgivers velvilje for å få ekstravakter og sin personlige økonomi til å

249 gå opp. I dag ser vi at det særlig er kvinnedominerte yrker som preges av deltid og hvor

250 muligheten for å jobbe heltid er liten. Et likestilt arbeidsliv hvor hverken kjønn eller yrke

251 avgjør hvor mye en får jobbe er et avgjørende skritt i riktig retning. SV skal jobbe for at alle

252 får trygge og gode arbeidsplasser med en lønn de kan leve av.

253

254 SV vil:

- 255
- 256
- 257
- 258
- 259
- 260
- 261
- 262
- Utlyse alle nye stillinger i 100 % stilling – alle deltidsstillinger skal begrunnes og må godkjennes
 - Sørge for at flere vikarer jobber i fast stilling i fylkeskommunen gjennom å opprette en fylkeskommunal vikarpool
 - Forsøk med 6 timers dag for fylkeskommunalt ansatte renholdere med full lønnskompensasjon
 - At ansatte skal ha fortrinnsrett til større stillingsbrøker når nye stillinger utlyses

263 En seriøs byggebransje som kutter utslipp

264 Mange ansatte i byggebransjen blir grovt utnyttet i et system der arbeidsmiljøloven, avtaler

265 og folkeskikk ikke gjelder. Seriøse bedrifter taper i konkurransen. Stat og kommune taper

266 store skatteinntekter, og arbeiderne opplever negativ lønnsutvikling. Fylket bruker milliarder

267 av kroner på å bygge nye skolebygg og vedlikehold av fylkesveiene hvert år. SV vil bruke

268 fylkets muskler til å gi seriøse bedrifter arbeid, og etablere en ny standard i byggebransjen.

269

270 SV vil:

- 271
- 272
- Jobbe frem en klar retningslinje for byggebransjen, slik at man sikrer at bare seriøse aktører blir vurdert i alle fylkets og kommunenes byggeprosjekter.

- 273 ● At alle som arbeider med byggeprosjekter for fylket skal ha trygge kontrakter og en
 274 lønn etter tariff eller bedre.
 275 ● Jobbe for en modell for seriøse anskaffelser lignende Viken-modellen.
 276 ● Ansette LO-koordinatorer som skal følge opp at arbeidsplassene overholder
 277 regelverket og tilby kommunene bruke de i deres utbyggingsprosjekter.
 278 ● Ha utslippsfri byggeplasser der det er teknologisk mulig.
 279 ● Bruke resirkulert materiale og massivt tre i fylkeskommunale byggeprosjekter.
 280

281 Et feministisk Akershus

282 Kvinner tjener mindre enn menn, eier mindre enn menn, og er underrepresentert i
 283 maktposisjoner. Store maktforskjeller skaper avmakt og utrygghet. SV er et feministisk parti
 284 og kjemper for et likestilt Akershus. Vi skal bruke fylkeskommunen sine muskler til å skape
 285 større trygghet og ta likestillingen i rett retning.
 286

287 En av de store utfordringene vi må løse for å få et likestilt Norge er å bekjempe det
 288 kjønnsdelte arbeidsliv. Nesten 9 av 10 helsefagarbeidere er kvinner og over 97% av
 289 elektrikere er gutter. Vi vet at videregående opplæring er helt avgjørende for å få gjort noe
 290 med dette. Derfor vil SV sørge for mer likevekt på de videregående linjene.
 291

292 SV vil:

- 293 ● Få på plass en handlingsplan mot seksuell trakassering på alle videregående
 294 skoler med rutiner for håndtering av seksuell trakassering, kartlegg omfanget
 295 og gjøre varsling lett tilgjengelig.
- 296 ● Gjennomføre holdningskampanjer som motvirker kjønnsdelte linjer på
 297 videregående skoler, som for eksempel gjennom jentedager på elektro og
 298 guttedager på helse og omsorg.
- 299 ● Videreføre gratis bind og tamponger på alle videregående skoler.
- 300 ● Sikre et godt nattbusstilbud i helger og til store arbeidsplasser med
 301 kveldsskift, som for eksempel til sykehusene.
- 302 ● Forbedre seksualitetsundervisningen, og legge vekt på både grensesetting,
 303 helse og seksualitet som kilde til glede og trivsel.
- 304 ● Koordinere kommuner, NAV og stat i styrket arbeid med exit-programmer.
- 305 ● Sørge for elevers kunnskap om kvinnehelse ved kompetanseløft for
 306 helsesykepleiere og undervisningsopplegg for elevene.
- 307 ● Få på plass et likelønnsutvalg i Akershus som skal sikre likelønn i egen
 308 organisasjon.
- 309 ● At andel kvinnelige toppledere blant de selskapene fylket eier skal økes til
 310 minst 50%.
 311

312 Bekjempe rasisme

313 Akershus er at av Norges mest mangfoldige fylker. Her lever mennesker fra alle verdens
 314 hjørner side om side. Dessverre opplever alt for mange med minoritetsbakgrunn, spesielt
 315 muslimer og melaninrike, rasisme i fylket vårt. Dette gjelder både hverdagsrasisme, men
 316 også strukturell rasisme. Vi vet at personer med innvandrerbakgrunn oftere opplever
 317 hatkriminalitet og hatefulle ytringer. Vi vet også at personer med innvandrerbakgrunn
 318 diskrimineres i arbeidslivet, i boligmarkedet og i møte med offentlige tjenester.
 319

320 SV ønsker et Akershus der alle mennesker, uansett etnisk og kulturell bakgrunn, religion og
 321 språk skal ha frihet til å leve sine liv uten å oppleve rasisme. Derfor vil vi bekjempe rasisme i
 322 fylket vårt, spesielt gjennom systematiske og strukturelle tiltak.
 323

324 SV vil:

- 325 ● Innføre en tilskuddsordning for organisasjoner som bidrar til å motvirke rasisme.
- 326 ● Lage en tiltaksplan for å forebygge, kartlegge og håndtere rasisme på våre
- 327 videregående skoler og alle fylkeskommunen sine tjenester.
- 328 ● Søke om forsøksordning med kvitteringsordning for å bekjempe etnisk profilering i
- 329 våre politidistrikter.
- 330 ● Sikre at arbeidsmiljøloven brukes når fylkeskommunale ansatte bruker hatretorikk
- 331 eller på annen måte fremmer rasistiske holdninger i arbeidstida.
- 332 ● Alltid vise motstand mot nynazistiske og rasistiske offentlige markeringer i fylket
- 333 ● Videreføre vedtaket til fylkestinget i Viken om at fylket har nulltoleranse for rasisme,
- 334 diskriminering og trakassering og er antirasistisk sone for også å gjelde Akershus.
- 335 ● Sørge for at retten til opplæring i samisk for elever med samisk bakgrunn blir oppfylt
- 336 ● At fylkeskommunen skal flagge med samisk og andre nasjonale minoriteters flagg på
- 337 deres nasjonaldag.
- 338

339 Et skeivt Akershus

340 Akershus skal være et fylke for alle uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet og
 341 kjønnsuttrykk. Skeive blir utsatt for hatkriminalitet, diskriminering og vold i mye større grad
 342 enn resten av befolkningen. Dette skjer også på fylkets videregående skoler, og skeive med
 343 minoritetsbakgrunn er særlig utsatt for diskriminering og hets.

344
 345 Holdninger og fordommer formes gjennom hele skoleløpet. SV vil ha et Akershus der alle får
 346 frihet til å være seg selv. Vi må gjøre skolen så inkluderende som mulig, og ta tydelig side i
 347 den skeive kampen. Seksualundervisningen må styrkes.

348
 349 SV vil:

- 350 ● Det skal være tilgjengelig kjønnsnøytrale doer på alle videregående skoler.
- 351 ● Sikre at all seksualundervisning inkluderer kjønns- og seksualitetsmangfold på en
- 352 god måte.
- 353 ● Flagge med regnbueflagget på alle fylkeskommunens flaggstenger under Pride.
- 354 ● Se på mulighet for å få på plass varige regnbuesymboler på noen av våre fylkesveier
- 355 eller bygg.
- 356 ● Kartlegge hatkriminalitet, diskriminering og hets skeive elever opplever i
- 357 videregående, og i møte med våre tjenester, og lage handlingsplaner for å få en slutt
- 358 på dette.
- 359 ● Samarbeide med organisasjoner og helsetilbud som jobber for å fremme skeive og
- 360 transpersoners rettigheter.
- 361

362 Bygg ned funksjonshemmende barrierer

363 Alle mennesker er like mye verdt, og innehar en unik kompetanse som er viktig for
 364 fylkeskommunen. Å ha en funksjonsnedsettelse er for mange utfordrende fordi man møter
 365 mange funksjonshemmende barrierer, noen fysiske og noen på systemnivå.
 366 Fylkeskommunen skal tilrettelegge for at våre innbyggere har et godt liv. Fysiske stengsler
 367 skal ikke være hindre som holder folk borte fra våre tilbud og offentlige rom. Våre tjenester
 368 skal være tilgjengelige for alle og vi skal være en inkluderende arbeidsgiver.

369
 370 Styrke mangfoldskompetansen og mangfoldet på arbeidsplassene ved å kreve et eget avsnitt
 371 om mangfold i bådekjønn, seksualitet, bakgrunn og funksjon i alle stillingsutlysninger og ved
 372 å utrede muligheten for positiv forskjellsbehandling vedansettelser.

373
 374 SV vil:

- 375 ● All kollektivtransport skal være tilgjengelig for rullestolbrukere og synshemmede.
- 376 ● Fortau og gater skal være tilgjengelig for alle med bevegelsesvansker og
- 377 synshemmede

- 378
- 379
- 380
- 381
- 382
- 383
- 384
- 385
- 386
- 387
- 388
- 389
- 390
- 391
- 392
- 393
- 394
- Alle fylkeshus skal være tilgjengelig for alle
 - Fylkeskommunen skal kartlegge hvilke turstier som er tilgjengelig for folk med funksjonsnedsettelse, og lage en plan som sikrer at alle har mulighet til å bevege seg i naturen
 - Ha en plan for et aktivt mangfolds- og likestillingsarbeid i fylkeskommunen
 - Fylkeskommunen skal, som arbeidsgiver, kvalifisere seg til å komme inn under sertifiseringsordning for et likestilt arbeidsliv
 - Fylkestinget skal ved utsendelse av konkurranse for bygging av nye bygg, ha krav om at entreprenøren og/eller arkitekt skal vedlegge dokumentasjon for hvordan hen svarer ut krav om universell utforming.
 - Styrke mangfoldskompetansen og mangfoldet på arbeidsplassene ved å kreve et eget avsnitt om mangfold i både kjønn, seksualitet, bakgrunn og funksjon i alle stillingsutlysninger og ved å utrede muligheten for positiv forskjellsbehandling vedansettelser.
 - Tilby tegnspråk som fremmedspråk i alle regionene i fylket

395 Ta vare på fjorden, skogen og fjellene

396 Levende elver, fjorder og innsjøer

397 Noe av det fineste vi har i Norge er vår felles natur. Allemannsretten sikrer at alle har rett til

398 fri bruk av naturen. Dessverre er disse rettighetene under press fra utbygging og

399 privatisering av store naturområder, og spesielt strandsonen stenges i stadig større grad

400 igjen for fellesskapet. Vi må slutte å gi dispensasjoner til bygging i strandsonen, og gjenåpne

401 strandsonen der den er blitt stengt av for folk av ulovlige stengsler.

402

403 Naturen er i økologisk krise og livet i Oslofjorden er døende. SV vil ha rene og levende

404 elver, fjorder og innsjøer som er tilgjengelig for folk. Derfor må vi Akershus rydde opp i

405 vassdragene våre og sette krav til kommuner, utbyggere og næringsliv.

406

407 SV vil:

- 408 • Stanse nedbygging og privatisering av strandsonen og områder langs innsjøer og
- 409 vassdrag
- 410 • Rense elver og vassdrag for forurensing, som Nitelva, og fjerne gamle søppelfyllinger
- 411 langs vassdragene våre
- 412 • Sørge for at det er mulig å gå langs fjorden, elvene og innsjøene våre ved å
- 413 koordinere kommunene sitt arbeid med å fjerne ulovlige gjerder, skilt og andre
- 414 stengsler i strandsonen
- 415 • Verne Lysakerelven mot utbygging
- 416 • Vektlegge natur og miljø i klagesaker om utbygging
- 417 • At fylket tar initiativ til etablering av Østmarka nasjonalpark
- 418 • At Akershus skal være en tilrettelegger mellom kommuner, forskere og stat i arbeidet
- 419 med å redde Oslofjorden
- 420 • Sørge for skjøtsel av kantsoner i landbruket og legge til rette for bekkeåpninger som
- 421 styrker lokale økosystem.

422

423

424 Naturvern og jordvern

425 Akershus er et fylke som er utsatt for utbyggingspress. Mange av kommunens vekstområder

426 ligger vegg i vegg med noe av den beste matjorda i landet. Verken matjord eller natur er

427 mindre verdt fordi den ligger tettere på eksisterende bebyggelse. Skal vi hindre

428 nedbebyggelse må vi ha god oversikt over naturen vår og ha et naturbudsjett som hindrer

429 nedbygging. Fylket må aktivt bruke innsigelsesretten for å få til dette. Matjorda og
430 naturmangfoldet vårt må bevares.

431

432 SV vil:

- 433 ● Ha et naturbudsjett for fylket, og bistå kommuner i å etablere sine egne
- 434 ● Ha full stans i omregulering og nedbygging av dyrka og dyrkbar mark
- 435 ● Si nei til nedbygging og omregulering av verna og sårbar natur som myr og raviner
- 436 ● Bruke innsigelsesretten til å ta vare på naturmangfoldet i Akershus

- 437 ● Vurdere naturområder til vern for å sikre det biologiske mangfoldet

- 438 ● Rense og rydde opp i forurenset natur

- 439 ● Reetablere ødelagt natur

- 440 ● Vekte naturverdier og friluftsinnteresser tungt slik at minst mulig natur bygges ned

- 441 ● Forebygge skader fra ekstremvær, som å åpne opp bekkeløp og bygge skolegårder
442 uten asfalt

443

444 Grønn utvikling

445 Et fylke i vekst på folk og naturen sine premisser

446 Akershus er i vekst. Vi blir flere og flere Akershusinger og i tiåret fremover vil vi være fylket
447 med høyest innbyggervækst. Vi kan ikke tillatte mer grå vekst. Det betyr at veksten må
448 bevare natur og redusere klimautslipp. Veksten skal komme hele Akershussamfunnet til
449 gode. Vi skal ha bærekraftige byer og tettsteder i hele Akershus. Skal vi klare dette må
450 markedet og profittjaget temmes. Vi er derfor helt avhengig av å veksten styres av aktiv
451 sosialistisk politikk.

452

453 SV vil:

- 454 ● sikre gode bomiljøer med tilgang på natur og sosiale møteplasser, og som ikke
455 ekskluderer de med mindre størrelse på lommeboka.
- 456 ● Utnytte infrastrukturen godt. Etablere flere virksomheter ved jernbanestasjonene.
457 Sørge for grønne omgivelser også i byer og tettsteder
- 458 ● Satse på energibevarende og energiproduerende bygg
- 459 ● Utnytte jordvarme og solenergi der det er mulig
- 460 ● Stanse veksten der den bygger ned viktige natur-, klima - og kulturverdier
- 461 ● Sette foten ned for ikke-grønne prosjekter, altså bruke innsigelsesretten
- 462 ● Veksten skal motvirke fraflytting. Dagens rigide vekstregel i Akershus må fjernes,
463 samtidig må økte innbyggertall skje rundt større kollektivknutepunkter for å sørge for
464 at vi når våre klimamål

465

466 Flere og nye grønne arbeidsplasser

467 Det viktigste næringspolitiske prosjektet for landet er å lykkes med grønn omstilling. For SV
468 er målet med næringspolitikken å kutte utslipp, skape og sikre arbeidsplasser. SV skal være
469 en pådriver for aktiv næringspolitikk for å få til dette.

470

471 En viktig næring i Akershus er landbruket vårt. Klimakrisen slår rett inn i landbruket og truer
472 vår evne til å produsere mat. Landbruket må settes i stand til å både tilpasse seg
473 endringene, og samtidig bidra til løsningene for store kutt i klimagassutslipp.

474

475 SV vil:

- 476 ● Støtte gründervirksomhet som fokuserer på grønn industri og sirkulær økonomi.
- 477 ● Satse på virksomheter som baserer seg på lokale ressurser.

- 478 ● Videreutvikle og satse på næringsklyngen for solenergi i Lillestrøm.
- 479 ● Prioritere bærekraftige løsninger i alle egne valg av innkjøp og arbeidskraft.
- 480 ● Støtte utvikling av biogass, nitrogenrensing og redusert avrenning fra landbruket.
- 481 ● KlimaViken skal videreføres for å hjelpe bønder med å kutte utslipp og gjøre gode
- 482 klimatilpasninger.
- 483 ● Etablere rom-, teknologi- og klimautdanningstilbud med tilhørende lærlingeplasser på
- 484 videregående skoler i Lillestrøm i tilknytning til miljøene på Kjeller.
- 485

486 Kultur og idrett

487 Et bredt kulturtilbud er forskjellsutjevneende, og bred tilgang på kultur bør være like naturlig
 488 som bred tilgang på utdanning. Derfor er det viktig at barn og unge har mulighet til å delta på
 489 fritidsaktiviteter som idrett og kulturskole, og at tilbudene skal være lavterskel og gratis.

490
 491 Skal vi klare å gjøre kulturen tilgjengelig for alle er det tre utfordringer vi må ta tak i. SV vil
 492 fjerne den økonomiske barrieren ved å sørge for at mer av kulturen er tilgjengelig uansett
 493 lommebok. Vi vil gjøre det lett tilgjengelig å få oversikten over kulturtilbudet som finnes. Til
 494 slutt må stipender og tilskudd bidra til at det er et større mangfold blant de utøvende
 495 kunstnerne.

496
 497 Idrett er folkehelse, inkludering og trivsel. I dag sitter det i snitt tre elever i hver skoleklasse
 498 som er tatt ut av idretten av foreldrene fordi det er for dyrt. I en tid hvor stadig flere unge
 499 beveger seg for lite og føler seg ensomme er det avgjørende å gjøre idretten tilgjengelig for
 500 alle.

501
 502 SV vil:

- 503 ● Opprette flere utlånssentraler med utstyr til idrett, tur og andre fritidsaktiviteter
- 504 ● Sette krav til at enkelte støtteordninger til festivaler kun skal gis til festivaler med
- 505 gratis inngang.
- 506 ● At minst 50% av all kunst som kjøpes inn til offentlige kulturbygg i Akershus skal
- 507 være fra kvinnelige kunstnere.
- 508 ● Utvikle en elevstyrt app for billige kulturarrangementer for unge i Akershus og Oslo,
- 509 slik Buskerud har gjennom Bizzy.
- 510 ● Sette krav til mangfold blant kunstutøvere som mottar stipend fra fylkeskommunen.
- 511 ● Søke staten om mulighet til å starte en forsøksordning med gratis idrett og
- 512 fritidsaktiviteter for alle under 18 år.
- 513 ● Sørge for at skolebygg tilgjengelig for bruk av frivillighet og tilbud rettet mot unge
- 514 utenfor skoletid.
- 515 ● Legge til rette for bevaring og formidling av kulturminner gjennom inkludering og aktiv
- 516 deltagelse.
- 517

518 Tannhelse

519 Den offentlige tannhelsen må utvides og gjøre gratis for alle. Private klinikker koster som
 520 oftest mer enn offentlige. I Akershus er det for få offentlige tannhelseklinikker til at folk kan
 521 velge mellom å gå til en offentlig tannklinikk eller en privat. Det gjør at det er kun de som har
 522 krav på offentlig tannhelse som får det. I tillegg er ventetiden på offentlige klinikker ofte altfor
 523 lange. Alle skal ha rett på en god tannhelse. Derfor er det nødvendig å bygge flere offentlige
 524 tannklinikker.

525
 526 SV vil:

- 527 ● Sikre all mulighet til å velge en billig offentlig tannlege.
- 528 ● Korte ned ventetiden det tar for å få time i den offentlige tannhelsen.
- 529 ● Bygge flere offentlige tannklinikker.

- 530
- Fylket skal ta ansvar for at de har rett på rabatterte pris som følge av tannhelsereformen skal få god informasjon om det og kalles inn til timer.
- 531
- 532

533 Et godt fagskoletilbud

534 Akershus er en del av Fagskolen i Viken (FiV), som er landets største fagskole med et bredt
535 og godt utdanningstilbud. Men i Akershus har vi i dag bare enkelttilbud ved noen
536 videregående skoler. SV vil derfor etablere en et helhetlig campus for høyere yrkesfaglig
537 utdanning i Akershus.

538

539 SV vil:

- Opprette et godt fagskoletilbud på et eget campus i Akershus.
 - Fagskolen skal plasseres slik at det kan nås enkelt med miljøvennlig offentlig transport, bidra til desentralisering og legge til rette for god studentvelferd.
- 542
- 543

544 Akershus som folkestyre

545 Sterke demokratier skapes av folk med frihet i et fylke med små forskjeller. Vi ser at
546 demokratiet utfordres av en økonomisk sentralisering som konsentrerer makt hos
547 kapitaleiere. Stadig flere beslutninger tas langt unna folk og folkevalgte. Disse kreftene vil
548 SV motvirke. I Akershus betyr det at fylke skal være en aktiv eier av våre selskaper og være
549 en åpen og tilgjengelig fylkeskommune.

550

551 Det skal være liten avstand mellom innbyggerne, de folkevalgte og bestemmende organer.
552 For vi vet at når folket får påvirke og bestemme vi får de beste velferdsordningen og
553 samfunnet.

554

555 SV vil:

- Ha innbyggertorg hvor innbyggerne kan få rask hjelp og veiledning om sine rettigheter og offentlige tjenester.
 - Invitere til folkemøter i viktige saker som bygging av skoler, endringer i kollektivtilbudet og bygging av offentlig tannklinikk.
 - Utarbeide klagesaksveiledere på plan- og bygningsloven og opplæringsloven.
 - Legge bedre til rette for innbyggerinitiativ på saker som skal behandles på fylkestinget.
 - Ha et aktivt eierskap og styring av selskapene Akershus eier
- 563
- 564

565 Solidariske innkjøp

566 Akershus skal være et foregangsfylke for internasjonal solidaritet. Hvert år gjør
567 fylkeskommunen anskaffelser for milliarder av kroner. Da er det avgjørende at vi gjør etiske
568 innkjøp og ser på klimagassutslipp når vi velger varer

569

570 SV vil:

- At fylkeskommunen skal boikotte varer fra okkupert jord. Dette vil i dag gjelde okkupert Palestina, okkupert Vest-Sahara og okkupert Ukraina
 - Klimagassutslipp skal telle minst like mye som pris ved anskaffelser
 - Gjøre Akershus til en fair trade fylkeskommune
 - At fylket ikke skal bruke selskaper og bedrifter som bedriver sosial dumping
 - Trekke Akershus sitt pensjonsfond ut av bedrifter som bruker skatteparadiser og jobbe for at oljefondet skal gjøre det samme
- 576
- 577